

Sygn. akt V CSK 384/20

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa S. G.

przeciwko P. S.A. w B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 lipca 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 9 lipca 2020 r., sygn. akt I AGa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od P. S.A. w B. na rzecz S. G. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Pozwana P. S.A. z siedzibą w B. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), którym oddalono apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W. wydanego w sprawie z powództwa S. G. o zapłatę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna to nadzwyczajny środek zaskarżenia o celu przede wszystkim publicznoprawnym. Celem tym jest zapewnienie jednolitości orzecznictwa oraz spójności i prawidłowości wykładni prawa. Realizacji powyższej funkcji służy uregulowana w art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. instytucja przedsądu. Stosownie do ww. przepisów Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do

rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podejmowanie odrębnej decyzji w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania ma również na celu realizację zasady szybkości postępowania oraz pozwala zaakcentować wysoce sformalizowany charakter postępowania przed Sądem Najwyższym, o czym świadczą określone wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie tej przesłanki wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Podniesiony problem musi również charakteryzować się nowością; zagadnienie, które było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co do zasady traci ten walor (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 marca 2012 r., II PK 294/11). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie sprawy do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć

więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której zostało zadane, a jednocześnie - dzięki uniwersalnemu ujęciu - aby odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Oznacza to, że do sformułowania zagadnienia prawnego konieczne jest wydobycie z okoliczności faktycznych sprawy elementów charakterystycznych dla określonej grupy lub kategorii przypadków, a następnie generalizacja tych konstrukcyjnych elementów, które będą stanowiły ośnowę analizy prawnej. Dzięki temu odpowiedź na zagadnienie prawne, nie tracąc wiążącej z rozpoznawaną sprawą, może służyć ocenie problemów jurystycznych występujących w innych sprawach.

W ocenie skarżącej na tle art. 415 k.c. i art. 362 k.c. istnieje konieczność udzielenia odpowiedzi na pytanie o granice odpowiedzialności sprawcy szkody za utracone korzyści, *in casu* wywołane uszkodzeniem pojazdu, które uniemożliwia wykonywanie działalności zarobkowej z jego użyciem. Sąd drugiej instancji zaaprobował ocenę prawną Sądu Okręgowego, zgodnie z którą skarżąca odpowiedzialna jest wobec powoda za szkodę związaną z rocznym brakiem możliwości używania naczepy samochodowej. Pozwana podkreśliła, że kwota utraconych korzyści przekracza zarówno koszt naprawy uszkodzonej naczepy, jak również jej aktualną wartość. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania postawiono w związku z tym pytanie o dopuszczalność żądania odszkodowania z tytułu utraconych korzyści „w nieskończoność”, względnie przez okres trzech lat, a także o górny limit wysokości odszkodowania z tytułu utraconych korzyści w sytuacji nienaprawienia pojazdu przez poszkodowanego. Skarżąca zasugerowała, że odszkodowanie z tytułu *lucrum cessans* powinno przysługiwać tylko za okres naprawy (uzasadniony okres postoj), a nadto nie przekraczać kosztów naprawy pojazdu lub jego wartości sprzed powstania szkody.

Skarżąca w motywach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wyjaśniła, dlaczego powyższe kwestie mogą wywoływać wątpliwości, w czym wyraża się ich istotny dla niniejszej sprawy, a jednocześnie uniwersalny charakter, nie przedstawiła też wyводу zawierającego argumentację świadczącą o możliwości

przyjęcia rozbieżnych ocen co do ww. kwestii. Ponadto jakiegokolwiek zagadnienie dotyczące art. 415 k.c. a *limine* nie może zostać uznane za występujące „w sprawie” (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), gdyż przepis ten nie został włączony do podstaw skargi kasacyjnej. Rozstrzygnięcie kwestii dotyczących stosowania art. 415 k.c. nie mogłoby zatem mieć wpływu na kierunek rozpoznania skargi, a tym samym nie mogłoby spełnić celu przyjęcia skargi do rozpoznania, wiążanego z ochroną praw skarżącego. W związku z tym należy uznać, że skarżąca nie wykazała, by w sprawie występowało istotne zagadnienie prawne.

W zarzutach skargi kasacyjnej podniesione zostało wprawdzie naruszenie art. 362 k.c., wiązane także z przywołaną wyżej przyczyną kasacyjną, jednak skarżący nie wyjaśnił, jaki związek z pytaniem o abstrakcyjne granice obowiązku odszkodowawczego ma nawiązanie przez pozwaną do kwestii rzekomego przyczynienia się powoda do powstania szkody. W konsekwencji należy uznać, że problemy prawne formułowane przez pozwaną nie tylko nie noszą cech istotnych zagadnień prawnych, ale również nie mają odpowiedniego związku ze sprawą.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała oczywistą zasadność tego środka zaskarżenia. Oparcie wniosku na tej przesłance wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08).

Argumentacja skarżącej dotycząca wskazanej obecnie przyczyny kasacyjnej sprowadza się do stwierdzenia, że zaskarżony wyrok narusza poczucie sprawiedliwości, a przyjęta w nim wykładnia prawa może zniechęcać poszkodowanych do dokonywania napraw uszkodzonych pojazdów, gdyż w konsekwencji przysługiwać im będzie - narastające w czasie - roszczenie o naprawienie szkody. Przytoczone stanowisko skarżącego, niewątpliwie

wyrażające niezadowolenie z rozstrzygnięcia sprawy, nie zawiera racji mogących świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. W konsekwencji natomiast nie pozwala na dokonanie oceny, które elementy argumentacji Sądu Apelacyjnego miałyby cechować się tak rażącymi naruszeniami prawa, że za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej miałyby przemawiać nawet pobieżna ocena jurydyczna uzasadnienia zaskarżonego wyroku, możliwa do przeprowadzenia bez wnikliwej, pogłębionej wykładni przepisów i zakresu ich zastosowania. Odnosząc przytoczony wyżej zarzut do okoliczności sprawy, wypada jednak przypomnieć, że to skarżąca, jako odpowiedzialna za szkodę doznaną przez powoda, była zobowiązana do naprawienia wyrządzonego mu uszczerbku majątkowego. Reguły odpowiedzialności odszkodowawczej, stosowane w badanym przypadku, nie przewidują obowiązku naprawienia szkody przez samego poszkodowanego. Argumentacja skarżącego o celowym, wiążanym ze złą wolą wierzyciela nienaprawieniu szkody własnym sumptem abstrahuje więc od istoty odpowiedzialności odszkodowawczej.

Należy też podkreślić, że połączenie przesłanek, o których stanowi art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., z oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy dotyczą one odmiennych podstaw kasacyjnych. Dana kwestia nie może bowiem stanowić istotnego zagadnienia prawnego i jednocześnie nie pozostawiać żadnych wątpliwości co do prawidłowego jej rozstrzygnięcia (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2012 r., III UK 60/11). Tymczasem w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ta sama problematyka, która była wiązana z istotnymi zagadnieniami prawnymi mającymi występować w sprawie, była kanwą stanowiska o oczywistej zasadności złożonego w sprawie środka zaskarżenia.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

O kosztach rozstrzygnięto zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalono zaś na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

jw